

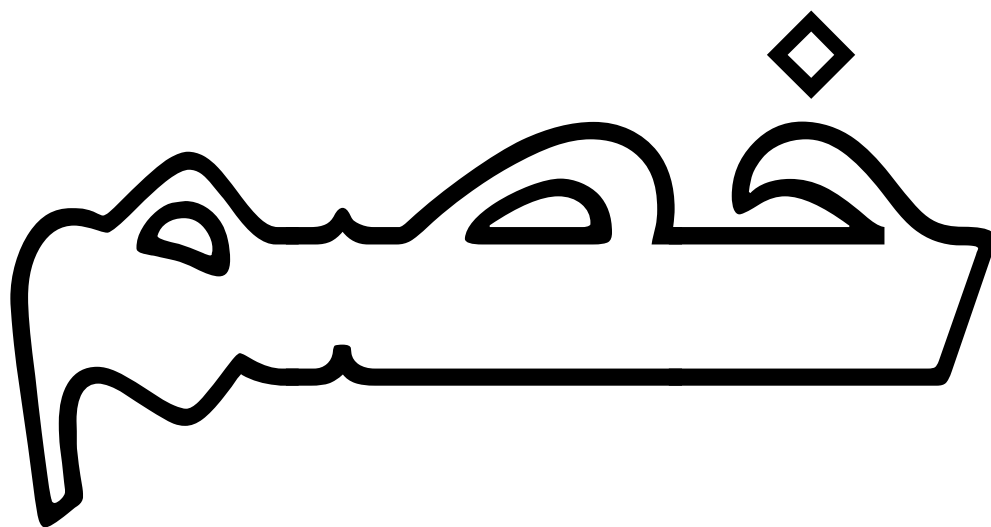

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۴۸۶

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۴۸۶، «خصم» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «خصم» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «خصم» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۴۸۶
ریشه	خصم
تعداد تکرار	۱۸
تعداد مشتقات	۱۳
تعداد ریشه مرتبط	۷۹

فهرست مشتقات

۱۱. حَصَانٍ (۲)	۸. حَصُونٌ (۱)	۵. تَخَاصُمٌ (۱)	۳. الحِصَام (۱)
۱۲. يَخْتَصِمُونَ (۱)	۹. حَصِيْبًا (۱)	۶. تَخْتَصِمُوا (۱)	
۱۳. يَخْتَصِمُونَ (۴)	۱۰. حَصِيْمٌ (۲)	۷. تَخْتَصِمُونَ (۱)	۴. الحِصَام (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۶۵. لقي (۱)	۴۹. غير (۱)	۳۳. رُئِي (۲)	۱۷. حَقَق (۳)	۱. اتى (۱)
۶۶. مريم (۱)	۵۰. فرق (۱)	۳۴. سور (۱)	۱۸. حَكَم (۲)	۲. اخذ (۱)
۶۷. ملء (۱)	۵۱. فزع (۱)	۳۵. سوى (۱)	۱۹. حَلَى (۱)	۳. اخو (۱)
۶۸. نبء (۲)	۵۲. فوق (۲)	۳۶. شَطَط (۱)	۲۰. حَمَم (۲)	۴. الله (۳)
۶۹. نزل (۱)	۵۳. قدم (۱)	۳۷. شهد (۱)	۲۱. حَيَى (۱)	۵. اله (۴)
۷۰. نشء (۱)	۵۴. قطع (۲)	۳۸. صالح (۱)	۲۲. خصم (۲)	۶. انس (۴)
۷۱. نطف (۲)	۵۵. قلب (۱)	۳۹. صيب (۲)	۲۳. خلق (۲)	۷. انن (۲)
۷۲. نظر (۱)	۵۶. قلم (۱)	۴۰. صرط (۱)	۲۴. خوف (۱)	۸. اهل (۱)
۷۳. نور (۳)	۵۷. قول (۵)	۴۱. صلح (۱)	۲۵. خون (۱)	۹. ابي (۱)
۷۴. هدى (۱)	۵۸. قوم (۲)	۴۲. صيغ (۱)	۲۶. خير (۱)	۱۰. بعض (۲)
۷۵. وحد (۱)	۵۹. كتب (۱)	۴۳. ضرب (۱)	۲۷. داود (۱)	۱۱. بغى (۱)
۷۶. وحى (۱)	۶۰. كفر (۲)	۴۴. عبد (۱)	۲۸. دخل (۱)	۱۲. بين (۵)
۷۷. وعد (۱)	۶۱. كفل (۱)	۴۵. عجب (۱)	۲۹. دنو (۱)	۱۳. ثمود (۱)
۷۸. وله (۳)	۶۲. كون (۴)	۴۶. علم (۱)	۳۰. ريب (۳)	۱۴. ثوب (۲)
۷۹. يوم (۱)	۶۳. لد (۱)	۴۷. علو (۱)	۳۱. رسل (۱)	۱۵. جدل (۱)
	۶۴. لى (۳)	۴۸. غيب (۱)	۳۲. رؤس (۲)	۱۶. حرب (۱)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۰۴} وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ
۲. {آل عمران - ۴۴} ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَ مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرِيَمَ وَ مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ
۳. {النساء - ۱۰} إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَ لَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا
۴. {النحل - ۴} خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْقَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ
۵. {الحج - ۱۹} هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ
۶. {الحج - ۱۹} هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ
۷. {الشعراء - ۹۶} قَالُوا وَ هُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ
۸. {النمل - ۴۵} وَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ
۹. {يس - ۴۹} مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَ هُمْ يَخْتَصِمُونَ
۱۰. {يس - ۷۷} أَوْ لَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْقَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ
۱۱. {ص - ۲۱} وَ هَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَضِيمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ
۱۲. {ص - ۲۲} إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَ لَا تُشْطِطْ وَ اهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ
۱۳. {ص - ۶۴} إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ
۱۴. {ص - ۶۹} مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ
۱۵. {الزمر - ۳۱} ثُمَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ
۱۶. {الزخرف - ۱۸} أَوْ مَنْ يَنْشَأُ فِي الْحُلِيِّةِ وَ هُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ
۱۷. {الزخرف - ۵۸} وَ قَالُوا أَلَيْسَ خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا صَرَّبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ
۱۸. {ق - ۲۸} قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدُنِّي وَ قَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ